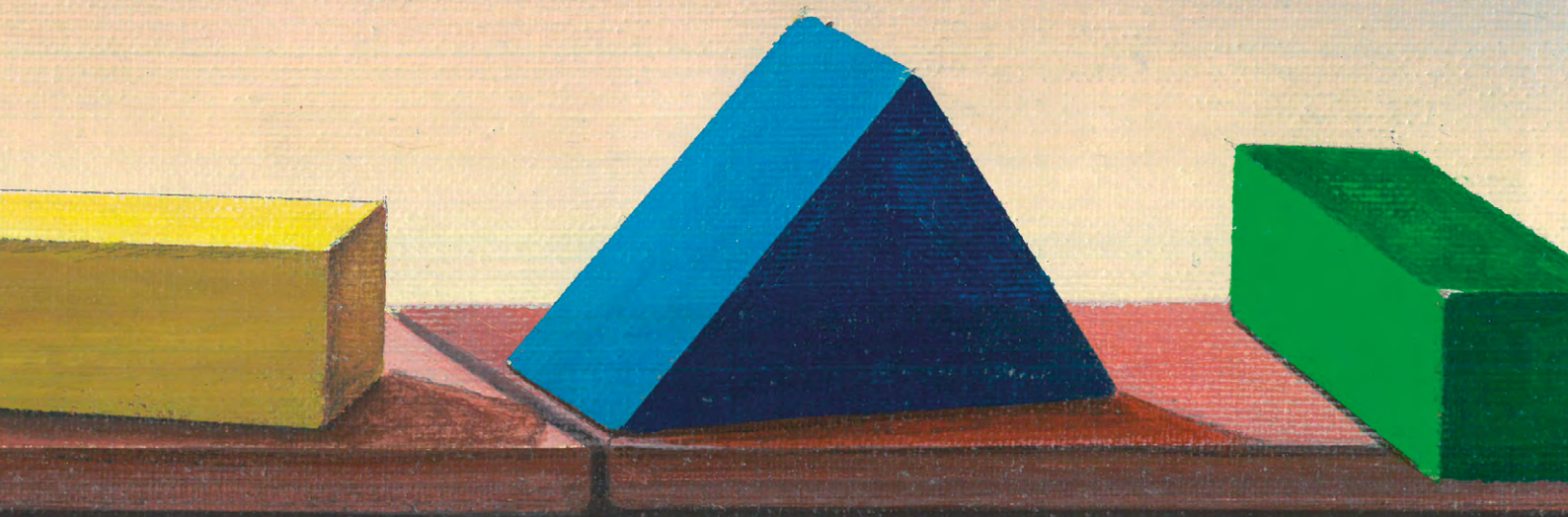

Q 45

alfabetitzacions sociopolítiques, ciutadania i emancipacions

carpeta

Política, pedagogies i ciutadania emancipada

Xavier Besalú • 5

Els relats de la història com a motiu de conversa educativa

Judit Soler i Eulàlia Collelldemont • 15

Alfabetitzacions sociopolítiques, ciutadania i emancipacions: la dimensió econòmica

Mireia Claverol i Ferran Polo • 21

La paradoxa del confinament i el teixit de xarxes

Mijo Miquel Bartual • 31

contínua

Educació d'adults: democràcia, ciutadania i emancipació

Licínio C. Lima • 43

persones, territoris i experiències

Algunes experiències viscudes d'allò anomenat educació/alfabetització política

Sebas Parra i Miquel Blanch • 55

La Troca com a projecte emancipador. La seva gènesi

Escola Comunitària de Formació Permanent la Troca • 68

Ciutadania activa al CEPA Son Canals (Palma, Mallorca)

Maria Magdalena Balle Garcia • 77

El desenvolupament local com a procés educatiu: la intervenció de l'associació IN LOCO en la Serra de Caldeirão

Maria Priscilla Soares i Alberto Melo • 86

Emancipació feminista a l'Institut Bitàcola

Maria Ballbé Martínez i C. Xavier Molina Avalos • 107

investigació

Barreres d'accés a l'educació secundària post-obligatòria a Barcelona.

Oferta, experiències escolars i orientació

Judith Jacovkis, Alejandro Montes i Aina Tarabini • 115

arxiu

dialògica

La Repartidora: sabers comuns a través dels llibres

Jordi G. Miravet • 127

fotografia • 135

llibres

La represa del moviment Freinet valencià

Consol Aguilar Ródenas • 137

La força del coneixement

Xavier Besalú • 142

Com participar

Quaderns d'Educació Contínua?

Les pàgines de la nostra revista estan obertes a tot tipus de col·laboracions relacionades amb l'Educació i la Formació de les Persones Adultes. El nostre interès és oferir la publicació a tots aquells que desitgen col·laborar en ella exposant els seus coneixements, les seues reflexions i experiències analitzades. Així com també a les persones i institucions que desitgen difondre a través dels Quaderns d'Educació Contínua les seues iniciatives i activitats dins d'aquest àmbit.

Les col·laboracions han de requerir les següents condicions bàsiques:

- L'extensió dels treballs serà de 10 pàgines en format DIN A-4, a doble espai, amb un títol que sintetitze el seu contingut. És convenient d'intercalar apartats que divideixquen i ordenen les diferents parts de l'exposició.
- S'enviarà dues còpies del treball acompanyades d'una versió d'aquest en suport informàtic, preferentment en Winword. S'aconsella, si el tema ho permet, incloure gràfics, quadres sinòptics, etc., que il·lustren i completen el contingut del text.
- Com és natural la revista podrà realitzar una «correcció d'estil» sobre el text original, que en cap dels casos alterarà els conceptes ni l'enfocament adoptats per l'autor.
- Notícies i dades per a ser incloses en les pàgines informatives de la revista, sobre congressos, jornades, convenis, acords, programes, plans, iniciatives, projectes; cursos, conferències, debats, premis i concursos; publicacions de llibres, revistes, manuals, etc.
- Ha d'incloure sempre la font responsable i les notes de referència on el lector pugui requerir major informació.

La Troca com a projecte emancipador. La seva gènesi

Escola Comunitària de Formació Permanent la Troca

L'inici i els ingredients d'una experiència com la de La Troca són històricament bastant habituals: unes persones, unes necessitats i possibilitats, un projecte, uns primers passos eufòrics i vacil·lants, unes reflexions prospectives des del coneixement del passat.

Unes persones

Davant i darrere d'un projecte sempre hi ha unes persones. A La Troca també. Unes persones, com tantes d'altres, amb sensibilitat pels col·lectius que tenen dificultats socioeconòmiques i correlativament amb manca d'algunes eines bàsiques per poder gaudir, aportar i gestionar la societat en la que viuen: qui ha arribat fa poc a la nostra societat i desconeix les nostres llengües, o qui el sistema —capitalista *of course*— ha expulsat o està sent expulsat de la societat viva i també la resta de sectors socials que, sense dificultats socioeconòmiques importants, tenen individualment deficiències en competències bàsiques per a la vida quotidiana, en alguns aspectes o en alguns moments concrets de la seva vida.

Unes persones, com tantes d'altres, amb experiència professional, que porten anys treballant en entitats sense afany de lucre, en serveis municipals o autonòmics, que han viscut les dificultats en les que es troben moltes persones, que han conegut les seves riques cultures d'aquí i d'allà i han fet un procés inicial d'intercanvis culturals, que han empatitzat amb elles i s'han enriquit mútuament, que han patit, que s'han sentit sovint impotents davant les injustícies, amb ràbia i amb indignació, que han rigut i han celebrat festes juntes.

Unes persones, com tantes d'altres, que en algun moment s'han sentit insatisfetes de la tasca que estaven o s'estava fent en les entitats o institucions on treballaven, que creien que era millorable, que en algun moment han somiat i han vist possibilitats noves, nous horitzons, que s'han anat contagiant l'entusiasme, que s'han vist fortes per iniciar una nova aventura, conscients de les dificultats, segures de que les superarien, amb el temor als obstacles —tenen experiència— i la gosadia de qui se sent fort en les febleses i els desànims.

Unes persones, com tantes d'altres, que intueixen què volen fer, més que tenir-ho tot definit i tancat, intuïxien i van construïnt durant mesos el disseny del projecte, i un dia es posen a caminar. I el camí els va obrint dreceres, cruïlles on han de decidir per on continuar, obstacles que no esperaven i que han de superar o evitar, possibilitats que desconeixien, portes tancades infranquejables, portes amb escletxes practicables si no fos perquè algú té el peu posat a l'altra banda i fa molt difícil obrir-les. Han començat a caminar i veuen com la meta s'allunya, però està allà, en el camí.

En definitiva, unes persones com tantes d'altres, som les que hem obert a Sants l'espai comunitari de formació permanent que anomenem La Troca.

Unes necessitats, unes possibilitats

Els barris de Sants, on està ubicada La Troca, són uns barris de Barcelona que anys enrere hauríem anomenat barris obrers i populars. Amb fàbriques tèxtils importants històricament, amb tots els tallers secundaris que les acompanyaven, amb ateneus populars, amb societats obreres amb noms tant suggeridors com la “Cooperativa Obrera la Lleialtat Santsenca”, amb barreja social de classes mitges o mig-baixes, amb sectors que fa uns anys hauríem anomenat classe treballadora i que avui, en part, podríem denominar amb aquesta categoria àmplia de *precaritat*. La Troca prioritza aquests sectors, però està també orientada a tot el ventall social del barri. Les necessitats formatives en competències bàsiques *per a la vida i la transformació social* no són exclusivament necessitats d'uns grups socials determinats, sinó que al llarg de la vida les persones joves i adultes, totes, anem descobrint que ens manca alguna competència bàsica en funció de les muntanyes russes (personals, socials, professionals) en què ens anem trobant. Sabem, a més, que l'intercanvi i la convivència entre tots els sectors socials, entre edats i cultures diverses, entre persones molt i poc qualificades és un factor enriquidor per a totes.

Als barris de Sants amb 111.942 habitants no hi ha un centre de formació de persones adultes. Molt poques entitats o recursos ofereixen competències bàsiques acadèmiques, però en canvi hi ha un ric teixit associatiu de tot tipus (entitats veïnals, espais i caus, espais de gestió comunitària o autogestionats, col·lectius feministes, de suport a les persones migrades, xarxes de suport mutu, entitats de l'economia social i solidària...) i també un teixit cultural per a persones joves i adultes (colles de cultura popular, grups de teatre, agrupacions corals, cinema cooperatiu, etc.). Per tant, hi ha necessitats i possibilitats. No obstant això, els recursos culturals sovint no arriben als col·lectius en situacions més fràgils, pel preu o per la seva pròpia invisibilitat bidireccional, que és causa i efecte de la llunyania d'aquests sectors als batecs de la societat i les seves propostes. També s'autoexclouen moltes veïnes i veïns del barri, titulades o no titulades, quan l'oferta es considerada una pèrdua de temps, quan no es planteja o no és formació en competències sentides com a necessàries per viure i actuar socialment.

Cal preguntar-se, tanmateix, si hi ha un ric teixit associatiu i un ampli teixit cultural al territori, ¿quina necessitat hi ha de La Troca? Quan vam començar teníem tres raons. La primera ja l'hem dita, la manca d'un centre de formació en competències bàsiques acadèmiques als nostres barris de Sants per a persones joves i adultes. Però cal insistir de seguida que entenem les competències bàsiques acadèmiques, no com a quelcom aïllat de la resta de competències bàsiques *per a la vida i la transformació social*, sinó imbricades en aquest context ampli, divers i flexible.

La segona raó seria que, al menys a Barcelona, les entitats de tota mena —també els centres de formació de persones adultes— sovint per normatives, deixadesa o necessitats logístiques, es comporten com a ens aïllats, de manera que el terme “teixit social” resulta eufemístic. Metafòricament podríem parlar d’un bosc on cada espècie d’ocells mira per la seva família, l’alimenta i protegeix, al marge de les altres espècies. La Troca va començar la seva andadura fent un estudi sobre les propostes formatives del barri i, a continuació, va desenvolupar un procés participatiu molt concorregut per entitats i persones del territori, que va fer aflorar les possibilitats formatives existents i, encara més important, el coneixement que el veïnat tenia de la seva existència. Quan hi ha ofertes formatives i culturals no cal duplicar-les, si hi manquen dins el marc de les competències bàsiques cal crear-les i, confirmat aquest supòsit, interessava saber què demanarien persones i entitats al nou embrió d’entitat. El procés participatiu que va donar lloc a La Troca va resultar molt ric.

Però ¿quines garanties tenia la nova entitat de no convertir-se en una nova espècie d’ocell aïllat arribat al bosc? Garanties d’entrada cap, a menys que s’aconsegueixi ordinar una gestió comunitària del projecte, com pretenem i intentem fent passos. Aquest era el tercer objectiu de futur que estava previst en els somnis inicials: col·laborar amb les altres entitats per enfortir un teixit associatiu consistent al barri. Avui podem dir que l’objectiu de futur comença a viure en present. Les paraules claus d’aquest repte són fer xarxa, filat o trama col·laborativa amb aquelles entitats i persones que, en principi, sentim unes mateixes necessitats... i embolicar La Troca.

Un projecte definit que es va definint

Creiem que qualsevol formació és formació en valors. De Freire, com d’altres pedagogs i pedagogues, però especialment de Freire, vam aprendre que l’educació mai no és neutra, fins i tot quan no es parla de valors s’estan transmetent valors: drets humans, feminisme, drets de les minories, dret a la llibertat d’opinió i d’expressió, ecologisme, respecte actiu a les diferències i a la diversitat... Però tots aquests drets i valors creiem que no s’han de presentar en teoria, sinó a partir de la realitat. Parlar de la realitat ens connecta amb el pensament crític, amb **el pensament i la pràctica emancipadora** que entenem que significa ajudar-nos mútuament a superar les càmeres de ressonància en què ens envolten els algorismes de les *big data* i els nostres cercles de confort. Passar de les “visceralitats” a les raons, raons argumentades que permeten pensaments diversos, conviccions diferents obertes a la falsació: una cosa és veritat, fins que deixa de ser-ho.

La Troca té un altre ingredient iniciàtic que ja hem enunciat, però que volem subratllar de nou i explicitar-lo un xic. És un projecte de formació en **competències bàsiques per a la vida i la transformació social**. Això per nosaltres representa competències en la lectura i la comprensió del món, competències per a la vida intra-

personal i interpersonal, competències ciutadanes i socials, competències transprofessionals, competències acadèmiques bàsiques. Totes aquestes competències tenen components universals i locals. És des del territori que s'han de definir i concretar amb la participació de la ciutadania i les entitats, amb la participació de totes aquelles persones que venen als nostres cursos i tallers, amb les aportacions de totes aquelles que els imparteixen, siguin professionals contractades o col·laboradores voluntàries.

Un altre eix, a més dels valors i les competències bàsiques *per a la vida i la transformació social*, és la **participació**. Per això vam començar el nostre camí, com hem dit, demanant a veïnes i veïns i a les entitats del barri, en diverses sessions, que ens ajudessin a construir un mapa de l'oferta formativa existent i de les necessitats no cobertes. Que ens ajudessin també a concretar quines són aquestes competències bàsiques *per a la vida* de la població adulta, els elements clau de la metodologia que cal implementar, com construir una xarxa territorial i una darrera sessió la vam dedicar al retorn de totes les aportacions. Ens vam trobar amb una magnífica acollida i participació d'entitats, veïnes i veïns expectants.

La majoria de les persones que impulsem La Troca som veïnes del barri i tenim experiència de treball en entitats formatives d'acollida sociolingüística i serveis públics. Podíem esperar d'un procés participatiu que se'ns obrissin uns horitzons inèdits i inesperats? Som sinceres, en part sí i en part no. Però sí esperàvem que la participació ens aportés matisos, nous sabors, el descobriment d'alguna terra inexplorada i, sobre tot, nous aires de col·laboració amb l'entitat que es presentava en públic, La Troca, entre el veïnatge i les entitats del barri. Sincerament creiem que es va complir l'expectativa. Començàvem a caminar!

La participació ha continuat sent un eix fonamental de l'organització i el funcionament regular de La Troca. L'entendem com una competència més que, com la majoria de competències, s'assoleix exercint-la a partir de la pràctica: a l'aula, a les assemblees trimestrals de tots i totes les participants, on es valora el funcionament del projecte i es fan propostes de millora, a les plenàries mensuals de les persones col·laboradores on fem el seguiment del desenvolupament del projecte; i també amb la participació al barri, coneixent l'entorn i aportant-hi si escau.

Els barris de Sants també tenen el seu espai de participació en l'esdevenir de La Troca, a través de la Comissió de seguiment del projecte on hi participen persones referents del territori, referents de l'educació de persones adultes, de la interculturalitat o del treball comunitari. La connexió i permeabilitat amb les necessitats i demandes de l'entorn i ciutadanes també es practica a partir de la participació de professionals i col·laboradores en nombroses taules de coordinació, tant territorials com temàtiques: taula d'educació de persones adultes, taula social, taula socioeconòmica, taula intercultural, Coordinadora per la Llengua, Impuls cooperatiu de Sants, Comissió de Formació...

Tothom al llarg de la vida pot i necessita aprendre coses. Sovint cal trencar la vergonya d'explicitar la manca d'un coneixement concret, quan la cultura social suposa que l'hauríem de dominar. Però trobar una entitat amb un clima obert, dinàmic, amable ajuda a trencar aquesta vergonya. Una atmòsfera que transmet a les persones el convenciment que totes sabem coses que podem ensenyar. A aquest sentiment íntim de que totes podem ensenyar sovint se l'anomena **“empoderament personal”**. És posar a la pràctica un intercanvi de coneixements operatiu. Jo necessito aprendre informàtica, però puc ensenyar costura; necessito aprendre castellà però puc ensenyar anglès. Ensenyar a, i aprendre de, són exercicis transitius si es crea el clima adient. Tots aquests aprenentatges a nivells bàsic són evidentment competències bàsiques *per a la vida*. Els més acadèmics són valorats per la societat, els més pràctics són com menystinguts, però tots són competències bàsiques.

Valors, competències bàsiques *per a la vida i la transformació social*, participació, xarxa territorial, clima agradable i alhora exigent en els aprenentatges, intercanvi de coneixements... no deixen de ser paraules altisonants de declaració de principis. Després la realitat i les possibilitats són les que són i es fa el que es pot. Ja ho sabem. Però ens agradaria que aquests principis ens continuessin guiant en el nostre camí iniciat i, de tant en tant, ens obliguessin a aturar-nos i preguntar-nos ¿per on anem? ¿anem bé?

Altres eixos fonamentals del projecte: l'acollida, la mediació i l'orientació formativa. Tot projecte de persones joves i adultes ha de ser acollidor quan s'arriba i mentre ens trobem juntes. Amb tothom, acollidor per a les persones participants i acollidor per a les figures docents. L'acollida, com a eix permanent de l'acció educativa, més d'una vegada significa orientació sobre nous estudis, nous cursos, noves possibilitats que se li poden descobrir a la persona o/i, si cal, amb un acompanyament als Serveis Socials. A Barcelona hi ha força punts d'orientació juvenil. Però no existeixen punts d'orientació adulta. Quan acollim o quan fem cursos o tallers espontàniament fem aquesta tasca, però ens agradaria poder-la organitzar i oferir-la estructurada a La Troca.

Tot projecte implica també una organització. Volem que La Troca sigui pública i gratuïta. Si parlem de competències bàsiques, creiem que cal parlar de gratuïtat. Defensem que qualsevol persona jove o adulta té dret a accedir a una formació gratuïta en competències bàsiques per a la vida i, per tant, pública, és a dir, finançada a través d'impostos que cobreixin les despeses de personal i funcionament ordinàries de l'entitat que la imparteix. Esperem trobar fórmules de cogestió comunitària que permetin alhora la gestió pública i el desenvolupament del projecte i que la gestió pública no aboqui a un projecte pla, uniforme i suposadament neutral com ha passat tantes vegades a la història.

Tenim experiència de treballar en entitats *subvencionades* públicament. Rebutjàvem aquesta possibilitat perquè significa una inseguretat permanent, una despesa

de temps ingent en la gestió de la recerca i gestió creativa de les subvencions i, finalment, una submissió dels projectes a les prioritats dels gestors administratius, sense poder participar en la definició d'aquestes prioritats, només molt indirectament i genèricament a través del vot quadriennal. Però... La Troca s'ha hagut de posar en marxa gràcies a subvencions. Ho entenem, entenem la situació actual, però esperem que no es cronifiqui.

Uns primers passos eufòrics i vacil·lants

Entre les institucions públiques possibles, La Troca s'inclinava per la vinculació municipal. És més propera, pot comprendre més fàcilment les necessitats formatives del territori que canvien amb els canvis socials, pot ser més flexible per adaptar-s'hi. A més esperàvem i esperem que la tendència política de l'Ajuntament de Barcelona entrés en sintonia amb el nostre projecte. Però... de nou, els peròs. La immensa majoria dels càrrecs públics els temes com el de la formació de persones adultes, que no tenen una presència social destacada, que són força invisibles, que són en el fons desconeguts, els contemplen des de la mateixa perspectiva que l'imaginari social comú; segueixen una equació sense gaire incògnites a aïllar: formació en competències bàsiques, *ergo* escoles d'adults, *ergo* departaments d'educació o d'ensenyament, *ergo* Llei de Funció Pública. Quan afegim competències bàsiques *per a la vida i la transformació social*, introduïm un factor desconegut o incompreensible per a la majoria. Què volen dir exactament?, què es vol fer?, un ateneu, un centre cívic, un casal cultural, una escola de persones adultes, una escola popular, una universitat popular? Els assessors municipals en educació, en participació o en economia social i solidària han entès l'interès que té la proposta, la replicabilitat, el possible revulsiu i l'alternativa que pot aportar a les pràctiques existents, però no són càrrecs electes, no tenen competències polítiques, són assessors. Els càrrecs públics s'ho miren amb simpatia, amb proximitat, amb cert entusiasme algunes d'elles, però tenen la responsabilitat de prioritzar les despeses públiques. I, tot i que les tècniques municipals que deriven persones a La Troca la consideren ja un servei imprescindible a Sants, alguns segueixen veient només l'equació exposada que acaba al Departament d'Educació sense incògnites a aïllar.

La Troca no neix de dalt a baix, l'Administració que crea un servei nou. En aquest cas s'haurien previst els recursos necessaris. Neix de baix a dalt, a iniciativa de veïnes i veïns del barri. El projecte era encoratjador, però tindria èxit en la pràctica?, respón a necessitats reals? Les persones que ho impulsem teníem arguments, l'havíem viscut, sabíem de la necessitat i la conveniència, però calia demostrar-ho. Amb aquesta pressió i aquest convenciment, en un local cedit per la Coordinadora d'Entitats de la Lleidat Santseca, compartit generosament, hem començat a posar en marxa La Troca amb una demanda tan nombrosa que no donem a l'abast.

Hem proposat formacions molt diverses: entre d'altres, eines per a la supervivència domèstica (economia, costura, comprensió de factures, reparacions “d'estar per casa”), salut, sexualitat i nutrició, jocs d'agilitat mental, informàtica bàsica, tallers per aprendre a utilitzar el mòbil i les xarxes socials, hem pogut muntar un aula informàtica d'ús públic amb donacions d'ordinadors, laboratoris d'expressió artística (música, plàstica, teatre, audiovisuals i expressió corporal), formació en competències prelaborals, passejades per conèixer el barri i els seus recursos i, per descomptat, alfabetització per a persones immigrades i aprenentatge inicial de les nostres llengües, amb molt bona assistència i llista d'espera per poder participar-hi.

Necessitem ampliar l'oferta formativa, oferint més formació bàsica acadèmica, el Graduat en Educació Secundària, preparació a proves del Sistema Educatiu, com a part de la formació bàsica *per a la vida i la transformació social*, però això requereix més espai, més persones contractades i seguir les normatives establertes que, en aquests moments, amb els mitjans que tenim, ens és impossible. Però amb el temps La Troca no deixa de créixer.

Unes reflexions prospectives des del coneixement del passat

Les escoles de persones adultes de Catalunya, com a model, neixen als anys setanta en una època molt convulsa sociopolíticament i molt esperançada per a una majoria de la població. La manca de locals adients n'era una característica que s'ha anat arrossegant al llarg dels anys fins no fa gaire, i encara algun centre de formació de persones adultes oficial és possible que estigui en precari. La Troca en aquest aspecte sembla seguir la tradició.

La majoria van néixer impulsades pels moviments veïnals que demanaven llars d'infants, escoles infantils, però també escoles de persones adultes, perquè sabien que el desert cultural que havia deixat la dictadura no ajudava els veïns i veïnes a trobar el seu espai personal a la societat, ni ajudava el veïnat a aconseguir les seves reivindicacions de serveis als barris, ni la gestió pública d'aquests. Escoles de persones adultes i territori eren vies de doble direcció que convergien. La implicació del i en el territori, en molts casos, representava la normalitat quotidiana.

Però també la implicació ideològica i política. En un barri al costat de Sants, alfabetització i neolectura s'organitzaven explicant el modus de producció esclavista, el Certificat d'estudis primaris el de producció feudal i el Graduat el modus de producció capitalista. El mètode d'alfabetització d'aquest mateix barri i de moltes escoles populars de Barcelona i entorns tenia nuclis generadors com “fernández” (Manuel Fernández Márquez va ser un treballador mort a trets per la guàrdia civil en una vaga en una ciutat limítrof a Barcelona), “tarradellas” (primer President de la Generalitat), “assemblea”, entre d'altres. Des de la distància històrica a La Troca ens preguntem, responien aquests nuclis generadors a un “debat grupal” previ sobre “situacions exis-

tencials” que podien encapsular-se en aquestes paraules generadores? Havien de ser les mateixes en un barri de majoria cultural gitana, en un barri obrer o en un barri de recent al·luvió? La realitat és que eren les mateixes.

La Troca recorda i, en part reviu, aquests orígens. Té l'avantatge que ja coneix les derives per les que han passat els centres de formació de persones adultes en oficialitzar-se. La institucionalització als Departaments d'ensenyament / educació posa l'accent lògicament en les competències bàsiques acadèmiques, en competències que condueixen a titulacions inicials o que obren perspectives a titulacions posteriors. Les competències bàsiques *per a la vida i la transformació social* han anat quedant difuminades, de la mateixa manera que s'ha difuminat la implicació territorial i s'han uniformitzat els programes. Evidentment estem generalitzant, però sí que es pot afirmar que l'encaix amb el territori i les seves necessitats ha passat del projecte educatiu de centre a les persones concretes que s'impliquen sobrepasant el projecte.

Coneixem, doncs, els orígens i ens n'identifiquem, però el clima social no és el mateix de fa quaranta anys. La societat ha canviat, les il·lusions s'han esvaït en nombrosos sectors i seguint la tònica hi ha hagut un desencaix en moltes de les institucions formatives, en paral·lel al de la societat. La Troca contempla les competències bàsiques *per a la vida i la transformació social* com a repte. Tem el cant de les sirenes que fan encallar i enfonsar els vaixells que indefectiblement naveguen en els mars del temps, però amb la il·lusió dels inicis espera sortejar els esculls. S'ha creat una comissió de seguiment del projecte on hi ha persones i entitats dels barris de Sants i persones externes, que poden anar supervitzant des de fora el procés i prevenir amb l'equip de La Troca les possibles derives indesitjades. No és fàcil, però ho trobem imprescindible.

La Troca intenta posar l'accent emancipador més en el projecte que en els ensenyaments. Un projecte feminista comunitari, per la justícia social, en lluita activa contra tot tipus de racisme, violència masclista o discriminació que es concreta en l'adhesió a multitud de convocatòries reivindicatives del teixit associatiu dels barris de Sants i impuls de nombroses mobilitzacions socials. La Troca entén l'emancipació personal de tothom a l'entitat com un procés d'osmosi directa i inversa, sempre inabatat, entre tots i totes les persones participants. Desvetllant col·lectivament les causes dels problemes, per passar en flux continu de la consciència ingènua a la consciència crítica. Diem que posem més l'accent en el projecte que en els ensenyaments. Quan una persona de qualsevol edat necessita i vol alfabetitzar-se digitalment, emocionalment, econòmicament o grafemàticament, creiem que la societat té la responsabilitat d'oferir-li un ensenyament de qualitat. La Troca entomem aquest repte per caminar cap a un horitzó comú d'emancipació social, enriquit amb les aspiracions de tots i totes. A classe, qualitat i ensenyament crític.

La ciutadania. Ens agrada partir de tres verbs, comunicar-los i ser-ne conscients quan escau: gaudir, participar i gestionar la societat. **Gaudir.** Agrafo un bus i no

haig de caminar, obro l'aixeta i surt l'aigua, no l'he d'anar a buscar... Una mirada positiva sobre la vida a la ciutat (amb els seus pros i contres) i als serveis socials i culturals que ens poden ser útils i s'han de donar a conèixer: serveis socials, centres cívic, biblioteques... Donar-los a conèixer, orientar, acompanyar forma part del projecte educatiu de La Troca perquè tothom en puguem gaudir: obrir i obrir-nos a noves perspectives ciutadanes. **Participar.** Valorar el treball, el treball domèstic, el treball remunerat, el treball de la lampista que tanca una fuita d'aigua. Intentem comunicar com a Troca que en això consisteix la participació social. El sistema socioeconòmic dominant ha situat el treball només com la manera de guanyar-nos la vida i l'ha deshumanitzat. Ha fragmentat les feines de manera que no es vegi el producte final. Precisament nosaltres, contractades i col·laboradores, que fem tasques d'ensenyament on privilegiadament podem veure el producte final, estem en millors condicions d'entendre el nostre treball com a participació social. **Gestionar la societat:** participació en una AFA de l'escola, en un moviment ecologista, en un grup comunitari de suport mutu, en un partit polític, en accions contra els desnonaments, en grups solidaris... L'exemple d'una comunitat domèstica ajuda a entendre-ho: totes (i tots) en gaudim de la vida domèstica, tots (i totes) hem de participar de les feines, tots i totes l'hem de gestionar i decidir. De la mateixa manera la ciutat i la societat. Haurem de lluitar per fer-ho cada vegada més possible. Participar en la gestió de La Troca és una manera d'aprendre a participar a la societat.

Resumint descrivim per on intentem caminar: La Troca és un projecte emancipador des del territori, amb qualitat, exigència i pensament crític en els ensenyaments, participació dins i fora de l'entitat. I, sempre que ens és possible, alegria, esperança i bon humor.

Revista semestral
primavera 2021 · Núm. 45
12 €

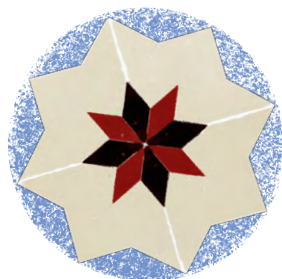
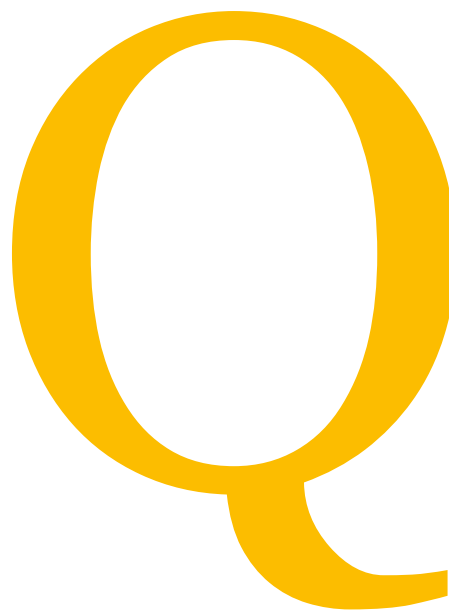

TAREPA - PV
Taller per a l'Acció Renovadora
de l'Educació Permanent d'Adults

L'ULLAL Edicions

 Associació de Persones
Adultes Participants
CPFFA FRANCESC BOSCH IMORATA

seminaris
estiu viu

